

El patrimoni com a servei públic

Publicat per [Interacció](#) [1] el 27/07/2026 - 10:02

Una interpretació dels deu anys del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals

Què es fa visible quan llegim seguits els deu informes del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals? Cada document descriu l'activitat dels museus locals durant un any concret. La seva lectura conjunta, en canvi, permet formular una pregunta que els informes no plantegen explícitament: **què fa que un museu sigui realment un servei públic?**

Cap dels informes respon directament aquesta qüestió. El seu objectiu és observar l'evolució dels museus a partir d'indicadors sobre col·leccions, conservació, recursos humans, pressupostos, activitats, públics o satisfacció. Precisament per això la sèrie resulta especialment valuosa. És la continuïtat de deu anys d'observació, més que no pas el contingut de cada edició, la que permet passar de la descripció a la interpretació.

Llegits conjuntament, els informes permeten distingir dues dimensions que recorren tota la sèrie. D'una banda, la preservació del patrimoni que sosté la institució. De l'altra, les formes diverses en què aquest patrimoni arriba a la societat. Cadascun dels informes descriu aquestes dimensions des d'una perspectiva anual. La lectura dels deu anys permet entendre millor la relació entre totes dues.

Els primers informes situen el focus principal en la infraestructura que sosté els museus. Les col·leccions, la documentació, la conservació, els edificis, els equips professionals i els recursos disponibles ocupen el centre de l'anàlisi. Aquesta atenció no desapareix en les edicions posteriors. Continua constituint la base institucional del servei. Sense aquesta infraestructura patrimonial, simplement no hi ha museu.

Al mateix temps, des del primer informe els Cercles observen també les formes en què aquest patrimoni arriba a la ciutadania. Els indicadors sobre activitats, públics, usos escolars, satisfacció dels visitants, activitats organitzades per tercers o comunicació conviuen des de l'inici amb els dedicats a les col·leccions i a la conservació.

Al llarg de la dècada, el sistema incorpora nous indicadors i afina alguns àmbits, especialment els vinculats a la dimensió digital. El canvi més rellevant, però, no és aquest enriquitment metodològic. És la possibilitat que ofereix la lectura acumulada d'entendre la relació entre les dues dimensions que recorren tota la sèrie. Els informes permeten observar tant què custodien els museus com què fan possible a partir d'aquest patrimoni.

La pandèmia posa a prova aquesta doble realitat. Els informes de 2020, 2021 i 2022 registren una caiguda abrupta de les visites, de les activitats i dels usos educatius. En canvi, les col·leccions continuen preservant-se, la documentació es manté, la conservació no s'interromp i els equips professionals garanteixen la continuïtat institucional dels museus. La crisi sanitària actua, sense pretendre-ho, com una prova d'estrès del sistema. Fa especialment visibles dues dimensions que els informes permeten distingir amb més claredat quan es llegeixen en conjunt. Una està relacionada amb la preservació del patrimoni. L'altra, amb la capacitat de convertir aquest patrimoni en coneixement compartit, educació, participació i experiència cultural. Per descriure aquesta distinció, podem parlar d'una **capacitat patrimonial** i d'una **capacitat d'activació social del patrimoni**.

?La lectura conjunta dels deu informes permet distingir dues capacitats complementàries: preservar el patrimoni i activar-lo socialment. És en la relació entre totes dues on emergeix el valor públic dels museus.

La recuperació posterior reforça aquesta interpretació. Les funcions patrimonials pràcticament no necessiten reconstruir-se perquè mai no havien deixat d'exercir-se. En canvi, les activitats, els públics i els usos educatius recuperen el ritme de manera gradual. Aquesta diferència no descriu dos models de museu. Mostra que la

capacitat patrimonial i la capacitat d'activació social del patrimoni segueixen lògiques diferents, però es necessiten mútuament. Sense patrimoni no hi ha res a activar. Sense activació social, el patrimoni difícilment es converteix en un recurs compartit.

La lectura conjunta dels deu informes no redefineix què és un museu. Permet entendre millor què dona sentit públic a la seva funció patrimonial. La conservació constitueix la condició que fa possible el museu, però no n'explica per si sola el valor públic. Aquest emergeix quan el patrimoni preservat es transforma també en coneixement compartit, educació, participació i experiència cultural.

Els informes descriuen l'evolució anual dels museus locals. Llegits com una sèrie, permeten entendre una qüestió més general. **El patrimoni no esdevé un servei públic únicament perquè és conservat. Esdevé un servei públic quan el museu és capaç de convertir-lo en un bé compartit.**

Referència

Diputació de Barcelona. (s. d.). *Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals*. Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona. Recuperat el 27 de juliol de 2026, de Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals.

[Tots els resultats](#) [2]

Continuarà

Aquest article forma part d'una lectura dels deu anys del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals. La segona peça, "[De les dades al criteri](#) [3]", analitza com aquesta mateixa sèrie d'informes contribueix a construir una observació compartida i, progressivament, criteris professionals comuns.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: públics de la cultura

- [4]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2026/07/patrimoni-servei-public>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.diba.cat/ca/web/opc/cercle-de-comparacio-intermunicipal-de-museus-locales>

[3] <https://interaccio.diba.cat/news/2026/07/dades-criteri>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/10567>